III. évfolyam 59 szám. Makó, 1912. Március 9. Szombat Ára 1 krajcár (2 fillér.)

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál. — FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Dessewffy-tér 7. szám alatt. Telefon szám 124. Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk. A kiadóhivatal vezetője: Réthy László.

A kormány bucsuja.

A Ház üléseit elnapolták.

Makó, március 8.

A régi dal a régi gyalázatról. Nemcsak Magyarország szégyenéről, hanam különösen azokéról, a kik mindig készek voltak Bécs parancsszavának engedni és minden boldogulást, minden üdvösséget nem a nemzettől vártak a maguk számára, hanem Bécstől, Bécs uraitól, akik arra törekedtek folyton, hogy Magyarország népeit rabságban tartsák.

Most is igy történt. Lett volna egy kihontaknzási mód, mely mindent kiegyenlitett volna: az általános, egyenlő és titkos választói jog törvénybe iktatása. Ez nem kellett a „mérvadó" tényezőnek. Ah, hisz ezzel csak a népek érdekét szolgálták volna! De mit várnak ezek az urak a néptől? Hatalmuk megerősödését? Hivatalbeli előnyöket? Kitüntetéseket és egyebeket? Nem! Ezerszer nem! Bécset akarták szolgálni minden áron, a szolgai meghunyászkodások, a népeken elkövetett árulások árán is. Mindegy! Ők csak Bécset akarták szolgálni.

S még mindig esufos bukás volt a jutalmuk előbb-utóbb Bécs részéről azoknak, akik hatalmuk gyökerét nem a népek millióiban keresték, hanem fönn Bécs hatalmasai közt. Az első legkisebb kényelmetlenség, amelyet Bécsnek okoztak akár akaratlanul is, elegendő volt arra, hogy elejtessenek.

S mégsem tanultak ebből a magyar „nagyurak".

S a párt is, mely ezelőtt néhány nappal, amikor még nem tudta, milyen események fognak bekövetkezni, a „harcrakész" munkapárt, lángoló lelkesedéssel vette körül Khuen-Héderváryt (a legnagyobb aulikust, aki valaha a miniszterelnöki székben ült), ma már letompitotta mülelkesedését és várja, ki lesz az a férfiu, akit Bécs ujfent a kegyeivel fog kiiüntetni, hogy egész „lelkesedésével" az uj nap felé forduljon.

A Khuen-kormányt a nemezis érte utól. Neki oszlopa volt Bécs és Tisza István. Most rádőlt ez a két oszlop és maga alá temette. Bécsnek nem kell már s Tisza István nem engedte, hogy a népek érdekeit szolgálja. Khuen pedig összeroskadt e két suly alatt. Bécs nem támogatta eléggé. Tisza pedig agyontámogatta. Ha valaki megérdemelte a sorsát, ugy ő valóban megérdemelte.

Ma elsirta a hattyudalát a Házban. A kortörténelem pedig csak ennyit fog megjegyezni róla: „Menj utadra, jobb sorsot nem èrdemeltél!"

*

A képviselőháznak ma rövid, mindössze negyedóráig tartó ülése volt, amelyen a miniszterelnök bejelentette a kormány lemondását és javasolta a Háznak, hogy üléseit az uj kormány megalakulásáig napolja el. A Ház a miniszterelnök javaslatához hozzájárult s ezzel az ülés véget ért.

Az ellenzéki folyosón nagy megelégedéssel tárgyalták a kormányválságot. A függetlenségi párt szerint a kormány bukása az obstrukció egyenes következménye. A Kossuth-párt természetesen szintén önmagának vindikálta a kormányválság előidézését. A Kossuth-párti csoportok között *Andrássy* csinált hangulatot Khuen mellett.

— A nemzeti álláspontot, mondotta — meg kell védelmezni a bécsi körökkel szemben.

— Csak nem gondolják, vetette közbe egy függetlenségi, hogy Khuen képviseli a nemzeti álláspontot? Khuen nem a határozati javaslat miatt bukott meg, hanem a függetlenségi párt obstrukciója miatt, amely megakadályozta abban, hogy a véderőreformot záros határidőre szállitsa.

A folyosón az a vélemény van elterjedve, hogy a kormányválság most már hamarosan elintéződik. Vannak, akik azt hiszik, hogy két hét alatt megalakul az uj kormány, amelynek élén *Lukács* László fog állani. Mások husvétra tervezik az uj kormány megalakulását.

Akadnak azonban, akik az uj alakulás előtt egy választást is szükségesnek látnak. Ezek a választói jog ellenségei, akik még mindig azt remélik, hogy utjában állhatnak a demokratikus haladásnak.

Az ülésről a következő tudósitásunk számol be:

Az ülés.

A mai ülést Návay elnök fél 11 órakor nyitotta meg.

Gróf *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök emelkedett szólásra. Jelentette a Háznak, hogy a *kormány tegnap beadta lemondását és a király a kormány lemondását elfogadta.* Kérte a Házat, hogy üléseit mindaddig napolja el, amig az uj kormány megalakulhat. (Mély csend.)

Návay elnök kérdi a Házat, hogy a miniszterelnök ajánlatához hozzájárul-e?

Felkiáltások az ellenzéken: Ehhez szivesen!

Az *elnök* ezután felhatalmazást kért a Háztól arra, hogy a szünet alatt az esetleges intézkedéseket megtehesse. A Ház ehhez hozzájárult.

A Ház ezután hitelesitette a mai ülés jegyzőkönyvét s ezzel az ülés háromnegyed 11 órakor véget ért.

Felkiáltások a jobboldalon: Éljen Khuen. (Hosszas éljenzés és taps.)

Felkiáltások az ellenzéken: Éljen a választói jog. (Nagy zaj.)

A képviselők a folyosókra tódultak s ott vitaták tovább a történteket.

Tisza és Lukács Bécsből jelentik: „*A Neue Freie Presse*" ma reggeli számában „*Tisza és Lukács párbaja*" cimmel beszélgetés formájában cikket közöl, mely abból indul ki, hogy Khuen-Héderváry gróf bukását alapjában nem e tervezett határozati javaslat kérdésében támadt konfliktés okozta. A határozati javaslat a kitört válságban csak ürügy és kifogás; a valóság és igazság az a harc, amely folyik a munkapárt egyik vezére, Tisza István gróf és Lukács László pénzüminiszter között. Tisza István gróf kijelentette, hogy munkapártnak kötelessége a szóbanforgó határozati javaslat elfogadásával már előre utját állani a kinevezendő miniszterelnöknek; a többség esküdjék fel arra a határozati javaslatra és ez által kényszeritse ki Khuen grófnak a visszajövetelét, vagy pedig csatlakozzék az ellenzékhez. Tisza gróf érzi, hogy Lukács László kilátásai kedvezőek és tudja, *hogy egy Lukács miniszterium megerősitést nyerne azon párt részéről, a mely párttal eredetileg Lukács kabinetet akart alakitani. Tisza István és Justh Gyula politikai ellenlábasok és Tisza szemében egy Lukács-kabinet a Justh-párt előretörését jelentené.* Lukács László ugyan a munkapárti többségre akar támaszkodni, de kabinetjének egy bizonyos politikai fényezést a Justh párt kölcsönözne. Talán csak egy miniszteri tárca által, amelyet Batthyány Tivadar gróf kapna, talán azáltal, hogy teljesül Justh Gyula vágya és ismét a képviselőház elnöke lehet, mig Návay Lajos a belügyminiszteri tárcát venné át.

Tisza István grófot ezek a tervek azért keseritik el, mert a háttérben ott van a választójogi reform kérdése, amelyre nézve a munkapártnak és a Kossuth-pártnak teljesen egyező a felfogása, mig a Justh-párt köztudomás szerint ragaszkodik a 2.500.000 fényi választóhoz. Mindezeknél fogva természetes tehát a Lukács és Tisza közötti ellentét. Hogy melyik lesz az erősebb, az kitünik majd, mihelyt a kinevezendő miniszterelnök a küzdőtéren megjelenik.

A kik a következőképpen zárja fejtegetéseit: Még mindig nincs kizárva, hogy elfogadják a véderőreformot, a határozati javaslat tekintetében kitört harc dacára is.

— **A református püspök Makón.** *Balthazár* Dezső dr. a tiszántuli református egyházkerület uj püspöke folyó évi május hó 11-én Makóra jön, hogy a református egyházat meglátogassa. A fogadtatás előkészitése végett *Nagy* Károly elnök lelkész holnap szombaton délutánra bizottsági gyülést hivott össze, melyen az összes hitfelekezetek képviselve lesznek.

—

— **A marosi fürdő ügye.** Már megirtuk, hogy az uj marosi fürdő felépitésére, a fürdő bizottság, verseny tárgyalást hirdetett. A városi tanács legutóbbi ülésében foglalkozott az irásban beadott ajánlatokkal és azok közül *Széll* József épitési vállalkozó ajánlatát terjeszti pártolólag a közgyülés elé.

—

A letört dzsentri.

Jakabffy Ivánt elitélték.

(Saját tudósitónktól.)

Makó, márc. 8.

Ismeretes a „Makói Független Ujság" olvasói előtt az a csalási eset, melyet egyik csanádmegyei dzsentri követett el *Iritz* Gyula helybeli kereskedővel szemben. A csalásért a volt huszártiszt vizsgálati fogságba került s ma itélkezett büne felett a szegedi törvényszék.

Az elzüllött gavallért a napokban meglátogatta védője, dr. *Bock* Róbert battonyai ügyvéd. Jakabffy egy tisztességes ruhát kért, hogy a tárgyaláson ne legyen rongyos külseje.

Védője biztositotta, hogy csütörtök estig megkapja a kék ruhát.

A Jakabffy-ügy mai főtárgyalását igen nagy érdeklődés kisérte. Igen sok huszártiszt jelent meg.

Jakabbfy csakugyan elegáns kék ruhában, zöld kalappal, lakkcipőben jelent meg a vádlottak padján. Fogságban egészen meghizott. Kedélyesen vette az egész tárgyalást.

Jakabffy nyugodt eleganciával ismerte be a csalást, melylyel Iritz Gyulát 3610 koronáig megkárositotta. Előadta, hogy ezt az összeget Szegeden huszártisztek társaságában elkártyázta.

A főtárgyalás elnöke, Rigó Endre fél egy órakor hirdette ki a törvényszék itéletét, mely a csalásra vetemedett dzsentrit egy évi börtönre, 200 korona pénzbüntetésre és 3 év hivatalvesztésre itélte, a börtönbüntetésbe a vizsgálati fogságból 2 hónapot beszámitott a törvényszék.

Jakabffy az itélet hallatára egy pillanat alatt szemmellátólag megtört és rebegve jelentette be felebbezését

A védő szintén felebbezett és kérte védence szabadlábra helyezését.

A törvényszék ezt a kérelmet nem teljesitette s a letört gavallér, a lezüllött dzsentri megroggyant inakkal tántorgott vissza börtönébe.

Kell-e a digesztor?

Makó, márc. 8.

Makóvárosa, mikor a digesztort felállittatta az állategészségügyi törvények intézkedéseinek tett eleget. De mikor ezt létesitette, közvetlen nagy szolgálatot tett a város állategészségi ügyének is, amit bizonyit az állatorvosok azon véleménye is, hogy a digesztor felállitása óta lényegesen csökkent a fertőző állatbetegségek nagy száma.

Kezdetben nagyon sok panasz volt a digesztorra, — különösen azért, mert nagy büzt terjesztett maga körül és kellemetlenné — kiállhatatlanná tette az egész környék levegőjét. Tudta ezt a városi hatóság is, és igyekezett azt megszüntetni az által, hogy szakemberekkel megvizsgáltatta és átalakittatta a digesztor zsirhütő készülékét, amely kigőzölgésével tulajdonképen a büzt terjesztette. És mióta a zsirhütőt befedték és összekötötték a nagy kéménnyel, a kellemetlen szagu párolgás azóta a nagykéményen keresztül történik és

igy a magasban észrevétlenül eloszlik.

A digesztor átalakitása, helyes kezelése és tisztán tartása óta minden tekintetben teljesen megfelel azoknak a kivánalmaknak amelyeket hozzá füztek ugy, hogy most már csak egy hibát találnak benne, azt, hogy anyagi jövedelmet nem hoz a városnak.

Ez a szempont lebegett *Horváth* Péter városi képviselő előtt is, ki mint már annak idején megirtuk, inditványt adott be a városi képviselő testület elé a digesztor beszüntetése tárgyában azzal az indokolásával, hogy az hasznot nem hoz.

A városi tanács legutóbbi ülésén tárgyalta Horváth Péter inditványát és tekintettel arra, hogy a digesztor nem mint hasznot hajtó vállalat, hanem első sorban mint fontos állategészségügyi intézmény létesittetett a város által az inditvány elvetését javasolja.

Helyes a tanács javaslata, mert ha a digesztor üzemét beszüntetné a város, az állati hullák eltemetésére egyébként hasznot hajtó területet kellene lefoglalni és ez nem csak külön kiadást jelentene, a városra nézve hanem melegágya lenne az állati fertőző betegségeknek is, mert köztudomásu dolog, hogy az ilyen dögtereket a kóbor kutyák rendesen felkeresik és az állati hullák kiásásával a fertőző állatbetegségek terjesztőivé lesznek.

De helyes a tanács javaslata azért is, mert ha a digesztor ez idő szerint pénzbeli hasznot nem is hoz a városnak, eljön az ideje annak is mikor jövedelmet hozó vállalattá válik. Hiszen ismeretes dolog, hogy a polgármester épen most folytat alkudozasokat budapesti cégekkel a digesztor haszonbérbe adása iránt.

Fent kell tehát tartani a digesztort meg akkor is, ha anyagi hasznot nem hozna, mert az állati hullák ilyen módon való feldolgozása által megakadályozza az állati fertőző betegségek tovább terjedését, amelyek miatt pepig már nagyon sok kárt és veszteséget szenvedett a város közönsége.

Állitsa meg

a rikkancsot és kérjen tőle egy „**Makói Független Ujság**“-ot megtalálja benne, amire - szüksége van. -

Biztositom

hogy nem bánja meg

ha finom 14 karátos arany ékszert, zseb- és modern hárfa ütő ingaórát akar venni, vagy javittatni ha bizalommal felkeresi

Vidor Manó

müórás és ékszerész üzletét **MAKÓN, Főtér.** Az Otthon-kávéház mellett.

A nemzet igazáért.

Az ország a harc mellett.

— Saját tudósitónktól. —

Makó, március 8.

Meg nem szakad a sora azoknak a valóban lelkes és buzditó üdvözleteknek, amelyek a küzdő ellenzéket a parlamen i harcban kitartásra tüzelik. Az ország közvéleménye végre tudatára ébredt annak, hogy ez a harc a nemzet jövendőjének sorsát dönti el ; megérezte azt, hogy az eljövendő idők megalapozásának dicsőséges munkája van abban a titáni küzdelemben, melyet az ellenzék küzdő pártjai csüggedetlen lélekkel vivnak.

Ma a következő üdvözlő iratok közlése van módunkban :

Kolozsvárról irják : *Apáthy* István egyetemi tanár elnöklete alatt közgyülést tartott a kolozsvári függetlenségi és 48-as párt, amelyen számos egyetemi tanár s a város inteligenciájának igen sok vezető tagja jelent meg. *Apáthy* István dr. rendkivül nagy lelkesedést keltett beszédben mutatott rá *Justh* Gyula és pártja önzetlen harcának lélekemelő voltára. Kifejtette, hogy az általános, egyenlő és titkos választójog nemcsak nem veszélyezteti sem az intelligencia, sem a memzeti szupremácia érdekeit, de a nemzetnek egyenesen létérdeke ennek megvalósitása, mert a mai osztályparlament nem tud megállani az osztrák érdekekkel szemben. *Apáthy* István inditványt tett, hogy üdvözöljék a Justh-pártot és küldjenek táviratot a Kossuth-pártnak is, amelyben kérjék fel őket, hogy csatlakozzanak a harcoló függetlenségi párthoz, látva, hogy az egész ország függetlenségi közvéleménye mint egy embré elitéli állásfoglalásukat. Apáthy inditványát elfogadták s a táviratok ilyen értelemben megszövegezve, el is küldettek a következő szöveggel :

Az események mindinkább *Justh* Gyulának és küzdő társainak, azoknak adnak igazat, akik az obstrukció fegyverét a nemzeti létünket fenyegető merényletek ellen a jelenlegi parlamentben mellőzhetetlennek tartják. Kivánunk erőt és kitartást a küzdelemhez. Reméljük, a függetlenségi pártok minden egyes tagja be fogja látni, hogy a Khuen-kormánnyal a jelenlegi parlamentben folytatott tárgyalások a nemzet üdvére nem vezethetnek és ezt belátván s a közel multakon okulván, fokozott lelkesedéssel csatlakoznak a *Justh* Gyula által vezetett küzdelemhez: egy uj, becsületes, demokratikus, nemzeti alapon választott parlamentért.

A kolozsvári függetlenségi párt vezetőségének 1912. március 4-én tartott üléséből.

Dr. *Apáthy* István elnök.
Dr. *Szacsvay* József titkár.

A *sátoraljaujhelyi* függetlenségi kör választmánya mai üléséből egyértelmü lelkesedéssel üdvözli a küzdő ellenzék nagyszerü harcát. Erőt, kitartást, fényes diadalt kiván.

Buza Barna elnök.

Folyó és mácius 3-án *Nagyszénáson* megtartott nyilvános népgyülés elhatározta, hogy :

„bizalmat szavaz a kerület képviselőjének, dr *Bikádi* Antalnak, a függetlenségi és 48-as pártnak s mindazoknak, azért az önztlen, hazafias lelkes eljárásért, akik a népjogok kiterjesztése : a demokratikus választói jog megalkotása érdekében küzdenek s kéri őket a további kitartó küzdelem folytatására.

Amidőn pedig ezt a párt elnökének, *Justh* Gyulának tudomására adjuk, egyuttal kérjük a népgyülás ezen határozatával lelkes csapatát, küzdő társait is értesiteni méltóztassék.

A nép csak látszólag gyenge, valójában minden erő kutforrása maga a nép : aki a nép erejének kifejtéseért küzd : az végez igazán hazafias, magyar nemzeti politikát s a nép ha erejét kifejtheti, meg fogja tudni hálálni az érette küzdők nemes, önfeláldozó munkáját.

Erőt, kitartást kiván a további küzdelemhez a nagyszénási népgyülés nevében.

Baki Mátyás elnök.
Kiss Lajos jegyző.

A *Zentán* 1912. március hó 4-én mintegy háromezer résztvevő jelenlétében megtartott szociáldemokrata tüntető népgyülés a gyalázat bélyegét süti a Khuen-kormány és pártja magatartására, elitéli a kormány országrontó politikáját és határozatilag, egyhangu lelkesedéssel kimondja, hogy az egyenlő, általános, titkos választójog érdekében minden harcra ha kell, az általános politikai sztrájkra is kész. Követeli a katonai javaslatokban napirendről való levételét, az egyenlő, általános, titkos választójog megvalósitását. Az országos Justh-párt küzdelmét helyesli és ahhoz szivvel-lélekkel csatlakozik.

Balla Orbán elnök.
Radics Lajos jegyző.

A *pozsonyi* munkásság ma megtartott népgyülése üdvözletét küldi *Justh* Gyula országgyülési képviselő vezetése alatt álló függetlenségi és 48-as pártnak, mint az általános, egyenlő és titkos választójog törhetetlen harcosának.

Wittichl Pál.
népgyülési elnök.

A *mezőkovácsházi* függetlenségi és 48-as olvasókör választmánya folyó évi március hó 2-án tartott gyülése alkalmából üdvözli *Justh* Gyulát és a küzdő ellenzéki tábort azon lélekemelő harcért, melyet a népjogok megvalósitása érdekében kifejtenek. Adja az ég ura, hogy ezen titáni küzdelemben győzelemre vihessék a függetlenségi és 48-as párt mocsoktalan zászlaját, mely alá sorakozni hazafiui kötelességünknek tartjuk most és mindenkor.

Bagyik Mihály elnök.
Priskuc Mihály alelnök.

Mezőturon e hó 17-én népgyülést tartanak a katonai javaslatok ellen s *az általános, egyenlő, titkos választói jogért*, amelyre meghivták a függetlenségi és 48-as pártot azzal, hogy demonstrálni akarják, hogy egyedül a párt által követett politikát tartják a nemzet érdekében valónak.

Vendéglő eladás.

A Zöldfa utcai

Zöldfa-vendéglő

italméréssel, kitünő forgalommal, elköltözés miatt a lehető legjobb föltételek mellett azonnal **szabadkézből eladó.** Tudakozódni lehet ugyanott, **Kovács György** tulajdonossal.

A hatósági husszék.

A tanács javaslata.

— Saját tudósitónktól. —

Makó, márc. 8.

Makóvárosa, mint ismeretes, a rendőrkapitány inditványa folytán már akkor próbát tett a hatósági mészárszék felállitására, mikor a husárak naponta rohamosan emelkedtek.

Felállitották pedig ezt a hatósági mészárszéket a központtól távol, valahol a Bajza-utcán. Mindennek dacára a hatósági mészárszéknek, mint azt annak idején megirtuk, meg volt az a haszna, hogy a mészárosok nehány napig olyan árban adták a hust, mint azt a hatósági mészárszékben mérték.

A hatósági husszék fenntartásával azonban éppen a hatóság törődött a legkevesebbet, ezért a rendőrkapitány ujabb előterjesztést adott be a városhoz és pedig olyan formában, hogy a hatósági husszék bent a főtéren állittassék fel.

A rendőrkapitány inditványát mai ülésén tárgyalta a városi tanács és annak a napirendről való levételét hozza a közgyülésnél javaslatba.

A tanács azzal indokolja meg határozati javaslatát, hogy a hatóság nem vehet magának fáradtságot arra nézve, hogy vágásra jószágot szerezzen be és a husszék gondjaival szaporitsa teendőit.

Ejnye, ejnye, szinte csodálkoznunk kell a tanács határozatán. A mi városunk tanácsa mindenkor a szivén viselte a kőzönség érdekeit, de a hatósági husszék felállitására vonatkozó határozati javaslata ennek az ellenkezőjét igazolja.

A tanácsnak igenis a hatósági husszék felállitását a közgyülésnél támogatni kellett volna, mert a közönség érdeke erősen megköveteli. Aztán nem áll az, hogy a hatóságnak oly sok fáradtságot okozna ezen célszerü intézmény létesitése. Téves felfogás az, hogy vágni való jószágért Erdélybe kellene utazni. A mészárosok se mennek Erdélybe. Itt és a környéken szerzik be a vágni való jószágot. Igy tehetné ezt a hatóság is, mint teszi Szeged, Hmvásárhely, Szentes, Nagybecskerek és még több város, hol a hatósági husszékek fennállanak és a husárak szabályozására megfelelő befolyással a közönség zsebére pedig jótékony hatással vannak.

Nem mondjuk mi, hogy a makói mészárosok kizsákmányolják a közönséget, de ha a város a hatósági mészárszéket felállitja, az mindenesetre fontos közérdeket fog szolgálni.

Aki valamit hall, megtud, vagy vele történik, ami a közönséget érdekli, közölje azonnal a „Makói Független Ujság“-al. A „Makói Független Ujság“ mindent megir, semmit se hallgat el.

Hirdetmény.

Kerestetik a Főtér közelében 4 szobából és megfelelő mellékhelyiségekből álló kényelmes uri lakás. Bővebb felvilágositást a **kiadóhivatal ad.**

NAPI HIREK

—

Tájékoztató.

Naptár. Március 9. Szomb. Római kath. Francisk Gör. kath. Február 22. Eugeniai vt. — Nap kél 6 óra 33 perckor, nyugszik 5 óra 50 perckor.

Időjóslás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Változékony idő várható. — Sürgönyprognózis: Változékogy, elvétve csapadék. Délihőmérséklet: 12·0 fok Celsius.

—

— **A főszámvevő kérése.** *Hajdu* János városi főszámvevő ma kérvényt adott be a képviselő testület elé, melyben a már régebben megigért irnoki állás helyett, a felszaporodott ügyforgalomra való tekintettel a számvevőségnél még egy szaktisztviselői állás szervezését kéri.

— **Piac rendezés.** Megirtuk, hogy *Rákossy* Gyula rendőrkapitány előterjesztést tett a piac rendezése ügyében. A városi tanács nem fogadta el mindenben a rendőrkapitány előterjesztését, hanem egy bizottságnak adta ki véleményezés végett. A bizottság elnökéül *Rákossy* Gyula rendőrkapitányt, tagjaiul pedig *Mágori* Sámuel községi birót, *Nagy* Istvánt és *K. Szabó* Józsefet küldték ki.

— **Adomány az uj katholikus templomra.** *Németh* József fölszentelt püspök ma 15000 koronát küldött *Hervay* István alispánnak azzal a kérelemmel, hogy azt az ujvároson épitendő katholikus templom céljaira forditsa.

— **A tüzoltók segélye.** Az aradcsanádi takarékpénztár ma 25 koronát küldött az önkéntes tüzoltó egyesületnek, melyért az egyesület elnöksége ez uton fejezi ki köszönetét.

— **Apáca akart lenni.** A mezőkovácsházi csendőrség tegnap csavargásban elfogta *Gyebnár* Katalin magyarbánhegyesi leányt, ki midőn kikérdezték azt adta válaszul, hogy ő Lippára igyekszik, mert apáca akar lenni. A csendőrség kevés hitelt kölcsönzött a leány szavának, azért telefonon kérdést intézt k a leány anyjához, ki felvilágositásul azt adta, hogy leánya megszökött hazulról, de előbb különféle holmikat lopott el. Ilyen körülmények között az apácának való leányt visszakisérték anyjához, kinek óhajtása folytán ellene lopás büntette miatt az eljárást is meginditották.

— **Olcsó tüzelő anyag.** Igaz, hogy már kihaladtunk a télből, de azért egy kis fütés még mindig szükséges. *Kovács* Pál és *Reszegyán* Péter nagylaki napszámosoknak már jó ideje, hogy elfogyott a tüzi fája. Meleg szobára azonban mégis vágytak, ezért tegnap éjjel ellopták a katholikus templom keritését. Tettüket a csendőrség ma reggel kinyomozta és meginditotta ellenük az eljárást.

— **A mezőhegyesi uradalom tolvaja.** *Lószár* András kovácsházi lakos az elmult éjjel a mezőhegyesi uradalomból 230 darab akácfa csemetét lopott el, de rajta vesztett, miért ellene megtették a bünvádi feljelentést.

— **Akik a szomszédban isznak.** Csanádpalotán nagyon rossz hirnévnek örvendenek *Sisák* János, *Vas* Mihály és Zelman Mihály legények, akik az által váltak a közönségnek kellemetlenségére, hogy ha berugtak, mi igen sürün megesett, mindenkit megtámadtak. A három legény már nem is igen kapott Csanádpalotán italt, ezért tegnap átrándultak a szomszédos Nagylakra és ott alaposan berugtak. Természetesen régi szokásukat sem tudták elhagyni. Kimentek Nagylakon a főtérre, hol a közönségre támadtak. A csendőröknek kellett őket megfékezni, kik aztán meg is inditották ellenük az eljárást.

—

KÖZGAZDASÁG.

—

A makói piacról.

Ujabb áresések.

— Saját tudósitónktól. —

Makó, márc. 8.

Makóváros mai hetipiacán minden áruban a kinálat messze fölülmulta a kereslet. A felhozott gabonanemüek mennyisége különben is igen csekély volt. Buzából nem került több a mai hetipiacra 2—300 métermázsánál. Igaz ugyan, hogy minta szerint egyesek nagyobb mennyiségeket is ajánlottak fel megvételre. A kereskedők meglehetősen tartózkodtak a vásárlástól. Ez a körülmény természetesen a mai piacon némi árcsökkenést idézett elő.

A mai hetipiac különös jelensége gyanánt lehet megemliteni azt a körülményt, hogy meglehetős mennyiségü árpa és zab is került a piacra. Ezek a gabona nemek ugyanis már hetek óta nem voltak képviselve a makói piacon.

A buzában erős volt a kinálat. A felszállitott mennyiségnek csak egy kis része kelt el. Ezt is nagyobbára a helybeli malmok vásárolták össze szükségleteik fedezésére 21 korona 60 fillér és 21 korona 80 fillérért métermázsánként.

Ami kevés árpát felszállitottak az sem volt valami kapós árucikk, mert métermázsánként nem adtak többet árte 18 korona 80, 18 korona 90 fillérnél.

Zab sem volt a mai piacon, mint árpa és az ára is egyforma volt az árpáéval.

A vöröshagymában ma ismét áresés volt. Az előző heti piac alkalmával még adtak érte métermázsánként 14 koronát. A mai heti piac alkalmával azonban már csak 13 koronát fizettek érte métermázsánként.

A kukorica ára mégis mutatott némi szilárdságot. Az a kevès áru, mely a piacon volt métermázsánként 18 korona 60 fillérért kelt el.

A fokhagyma ára hetek óta egy szinvonalon tartja magát. Ma sem adtak érte többet métermázsánként 7 - 8 koronánál.

A dughagymát még mindig igen sokan keresik, igy az ára is elég szilárd. 48 - 50 koronáért kelt ma is métermázsája.

Regény.

Szerelem a sirig

vagy (8)

Két fiatal sziv szomoru végzete.

ELSŐ RÉSZ.

I.

Csapodárságait megkettőzött apró figyelmességek és udvarisság által feledtesse, egész jó kedvre hangolta. Dicséretekkel halmozta el fiát és bókokkal nejét.

A szegény Serravalné hallgatva férje élénk beszédességét, aggódva kérdézte magában :„ Micsoda oktalanságot követett ma már megint el ?“

Serravalné másnap reggel kivételesen derült hangulatban ébredt fel. Ébredését leggyakrabban kellemetlen visszaemlékezések vagy kegyetlen neheztelések szokták zavarni.

De most a Jean otthonléte eloszlatta félelmeit.

Az öröm, hogy maga mellett láthatja a fiát hosszu hónapokig bátrabbá tette s a biztosság érzését öntötte belé. Egy esztendő óta most először hozta össze a reggeli mindhármukat.

Boldgg félórát töltöttek egymás közt csevegve, mig a nyitott ablakán át a külső zaj a béke benyomását gyakorolta rájok.

Sarrraval Márius elmondta, hogy ma nagyon el lesz foglalva s csak az utolsó hajóval fog haza térni.

— Ez a tulhalmozottság, mondta mentegetőzve fiának, kényszerit, hogy későbbre halaszszam az örömet, hogy bemutassalak ezeknek a törvényszéki uraknak.

— En részemől epen nem neheztelek érte, mondta majd később átmegyünk a szomszédos Toronba is meglátogatni Trangy urékat.

Kis pihenés után csakugyan felszedelőszködtek és átmentek Toronba.

A tulajdonost otthon találták ragyogó szépségü leányával Simonnenal együtt.

Simonne az ifjuság legbájosabb szépségében tünt fel Jean előtt. Középtermetü, karcsu, rendkivül kedves leányka.

Mint a leánya, Toron tulajdonosa szintén középtermetü volt s kissé hizni kezdett. Világos szőke haja már ritkult a feje tetején s a halántékain.

Vörös ritka szakála kellő összhangban állott epés és zavart arcával.

Szürkés kék szemei révedezők s az idegen tekintet elől kitérők voltak.

Mint a kinek sürü elfoglaltsága mellett nem marad ideje a piperére, nagyon hanyagul volt öltözködve. Üdvözölte Serravalnét s mindkét kezét nyujtotta Jeannak, ki felkelt láttára.

(Folyt. köv.)

Értesités!

Van szerencsém tisztelettel értesiteni a t. gazdaközönséget, hogy az 1912. évi modelü

JOHNSTON-féle

kévekötő-aratógép és a **négyszögben ültető kukoricavetőgép** kezelésének elsajátitására tiz napos

tanfolyamot

rendezek. — A tanfolyam kezdete f. hó 28-tól március hó 9-ig tart mindennap reggel 9 órától kezdve egész nap, az Ujkórház mellett levő raktáramban. — Kérem az érdeklődő gazdatársakat, hogy ezen tanfolyamon minél számosabban sziveskedjenek résztvenni.

LIPTÁK BÉLA géplakatos és szerelő.

Makói Uránia-szinház.

Az Uránia szinház legközelebbi előadása

szombaton

este 8 órakor lesz fényes müsorral.

Kiváló minőségü

5 éves rizling, kövidinka és Bakator

literenkénti ára 1 korona.

Muskotály

ára 1 korona 20 fillér

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Tisztelettel tudatom

Makóváros és vidéke mélyen tisztelt gyászoló közönségével, hogy a **Borsy-féle**

temetkezési vállalatot

Borsy Imre utóda **feloszlatta** és én e teljesen uj felszerelést, valamint az

árukészletet megvettem.

A többek közt rendkivül szép és száraz tölgy- és akácfa palincsokat, kereszt és fejfának való anyagot nagy mennyiségben s ezáltal eddig is a legjobban berendezett „Orangyal“ disztemetkezési vállalatom tetemesen megnagyobbitottam. Hét diszes és többrendbeli **gyászkocsijaim** és megfelelő behuzatok s mindennemü **ravatalozások**

dijtalanul

áll a gyászoló közönség rendelkezésére. — Pontos és szolid kiszolgálás, jutányos árakon. Kérve a tisztelt gyászoló feleknek nagyrabecsült pártfogását.

Kiváló tisztelettel

özv. Gyurik Lajosné

az „Orangyal“ disztemetkezési vállalat tulajdonosa, Kenyérpiac. (Tőkey-ház). Az üzlet átvételből kikerülő használt **boltberendezés** jutányos áron **eladó.**

Kiadó.

A Lonovics-sugáruton Dr. Kiss Pál ügyvédtől vásárolt uj házamban

egy két szobás lakás

344 és

egy butorozott szoba

bérbe kiadó. — Értekezni lehet nálam **Takács Orsolyánál** Eötvös-utca 9. szám alatt.

Uj férfi szabó-üzlet megnyitás!

Van szerencsém tisztelettel tudatni a helyi és vidéki uri közönséggel, hogy a Csala-féle házban (Püspökház mellett)

uri- és magyarszabó üzletet nyitottam.

Raktáron tartom a legujabb divatu

angol, francia, brüni és hazai szöveteket.

A legujabb, legdivatosabb szabás szerint készitek minden uri- és magyar ruhát. — Egyuttal előre is biztositom a nagyérdemü uri közönséget, hogy ugy szabászatommal, mint legjobb minőségü szöveteimmel s üzletemből kikerült ruháimmal, legfőbb törekvésem lesz, hogy a mélyen tisztelt közönség minden tekintetben meglegyen elégedve. — A n. é. közönség szives pártfogását kéri

Kecskeméti Mihály

férfi-szabó Makón. Kossuth-utca, (Csala-féle ház.)

A makói és környékbeli gazdák többszöri ismételt óhajá-nak tettünk eleget, amidőn **Makón, a Kálvária-utcában** (az uj kórházzal szemben) gazdasági gépraktárt létesitettünk. Ezen raktár vezetésével

LIPTÁK BÉLA

urat biztuk meg, aki minden erejével azon lesz, hogy a n. é. gazdaközönség eddig élvezett bizalmát továbbra is fentartsa. Emlitett raktárunkban állandóan készletben lesznek:

A hirneves „**Bächer**"-féle egy és többvonó ekék és talajmüvelő eszközök.

A világhirü „**Melichar**"-féle „**Unicum Drill**" sorvetőgép. Az „**Imperator**" mütrágyát is sorbavetőgép. Továbbá a hazai viszonyoknak a legtökéletesebben megfelelő „**Johnston**" kévekötőaratógép, fükaszáló gereblye és elsőrendü manillazsineg.

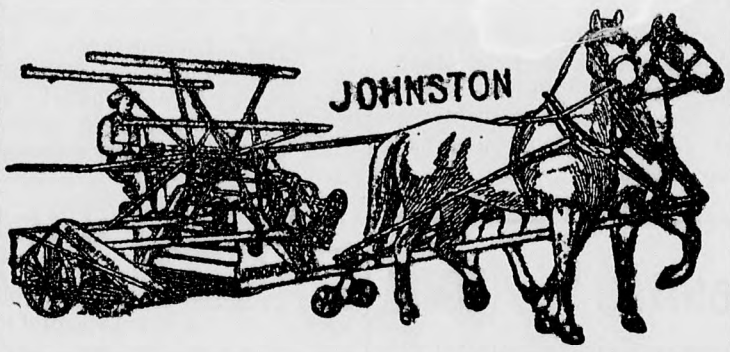

Érdeklődőknek mindenkor helyszinen — vételkötelezettség nélkül — felvilágositással szolgál:

Bächer Rudolf és Melichár Ferenc

Budapest, VI. Nagymező-utca 68.

293 Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

o o Makón, Kálvária-utca, (az uj kórházzal szemben). o o

o o Makón, Kálvária-utca (az uj kórházzal szemben). o o

Nem szabad, dehogy szabad...

stb. kuplékat, **népdalokat**, katona és cigányzenét élethüen játsza az eredeti „Eufon" tölcsérnélküli beszélőgép, mely legujabb dupla kottával csak 40 korona

WÁGNER „Hangszerkirály"-nál BUDAPEST, József-körut 15—I.

Használt kottákat becserél. Nagy fényképes árjegyzék ingyen.

NŐI FELÖLTŐK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legujabb őszi- és téli ujdonságokban;

szines angol áruból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből

Bébé- és leányköpenykék, felöltő különlegességek.

Mértékszerinti rendelések elsőrangu munkásokkal saját mühelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.

Menyasszonyi kelengyék! Fehérnemüek!

Ágynemü, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és füzővédő, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék

Keresztelő párnák fejkötők és himzet, piqe paplanok.

Női bluzok a legizlésesebb kivitelben.

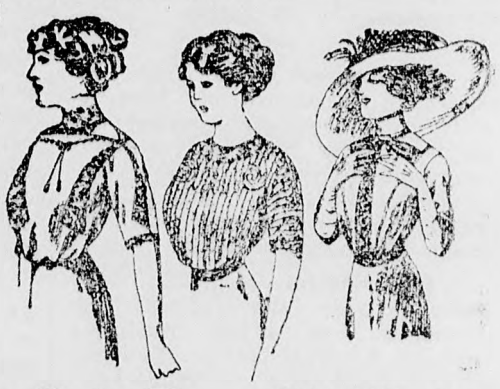

(141) **Szőrmeáruk,**

boák, muffok a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig.

Legujabb divatu

női- és leánykalapok!

Posztó, biber, selyem, bársony- és gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszitések és alakitások a legujabb divat szerint. **Pártos E. és Tsa** Makó. Fötér, (az Otthon kávéház mellett)

Aki arcának üdeségét s kezének, fogának fehérségét meg akarja tartani csak **Tubaròzsa-szépitőszereket használjon.** Tubarózsa-krém az arc fényességét, pattanásokat, arcráncokat megszüntet. Teljesen ártalmatlan!

Tubarózsa-kenőcs a legjobb sömör, szeplő és májfolt elmulasztására!

Tubarózsa-tej-től az arc hófehér lesz!

Tubarózsa-hölgypor, Tubarózsa-szappan, Tubarózsa-szesz, Tubarózsa kölni viz, Tubarózsa-hajszesz, Tubarózsa-illat stb.

Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növését legjobban elősegiti! o o o o o o

Az őszülő hajnak eredeti szint ad a **Hajregenerátor!**

»Salofor« a kéz- és lábizzadást legbiztosabban megszünteti!

Mindennemü gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességek nagy raktára.

JENEI SZÉKELY LAJOS

gyógyszertára a »Szent István«-hoz

MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)

Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

Kerestetik

egy használt, de teljesen jó karban levő

iróasztal

megvételre. — Cim a kiadóhivatalban.

65 hold prima **here-**föld haszonbérbe kiadó. Értekezhetni lehet

Iritz Miksa tulajdonossal.

Magánosok érdekében!!

Legfinomabb, valódi

törköly, kék szilva, barack és seprő-pálinkák, legjobb borok és kőbányai sörök

kaphatók Iritz Sámuel özv. cégnél.

Gyomorbaj nincs többé!

A szabadalmazott

Kakukfü keserü háziszer

(elix. fum off.) néhány napi használat után teljesen megszünteti az étvágytalanságot, a hányingert, gyomoridegességet az oly gyakori gyomorrágást, hasmenést és egyéb gyomorfájást. Hirtelen rosszullét és utazásoknál nélkülözhetetlen háziszer. Makón kapható:

SÁNDOR ZSIGMOND gyógyszertárában.

Egy kis üveg ára 80 fillér, nagy üveg 2 korona. — Vidékre 6 kis és 3 nagy üvegnél kevesebb nem küldetik.

Óvakodjunk az utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a dugón és kupakon eli x.fnmar ffo védjegy rajta van.

Nyomatott a „Makói Független Ujság" villanyerőre berendezett műintézetében Makón.